

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 538/93

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α Τμήμα
Συνεδρίαση 22 - 4 - 1993

Σύνθεση

Πρόεδρος: Δ. Παπανικολάου, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Ρ. Αντωνικόπουλος, Α. Σωφός, Κ. Βολτής, Γ.
Πουλάκος, Δ. Λάκκας

Πάρεδροι (γνώμες χωρίς ψήφο): Κ. Μανωλής, Ε. Λεπίδας

Εισηγητής: Κρίτων Μανωλής, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ. ερωτήματος: Α1/239/27.5.1993 του Υπουργείου Παιδείας,
Δ/σης Εκκλησιαστικής Διοίκησης, Τμήμα Α.

Περίληψη ερωτήματος: Αν μετά την ισχύ του Ν. 590/1977 "Περί
Καταστατικού χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος" και ιδιαίτερα του
άρθρου 1 παρ. 4 άλλαξε η νομική μορφή του Πανελληνίου Ιερού
Ιδρύματος "Παναγία Σουμελά", μετατραπέν εις ΝΠΙΔ, καίτοι δια του
ιδρυτικού του νόμου εκαρακτηρίζετο ως ΝΠΔΔ.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ν.Σ.Κ. εγνωμοδότησε ομοφώνως ως
ακολούθως:

Ι. Κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4326/1963 και δια του άρθρου 5

εκδόθηκε το υπ' αριθ. 924/1966 Β.Δ/γμα "περί συστάσεως ως Ν.Π.Δ.Δ. του εν Καστανιά του Νομού Ημαθίας υφισταμένου^{μη} ενοριακού Ναού της "Παναγίας Σουμελά" (ΦΕΚ 250 Α 1966) στο άρθρο 1 του οποίου ορίστηκε ότι "Ο εν τη περιφέρεια της Κοινότητας Καστανιάς του νομού Ημαθίας μη ενοριακός Ναός της "ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ" εξαιρείται των διατάξεων της "εκάστοτε ισχυούσης Νομοθεσίας και καθίσταται ίδιον Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, εδρεύον εν Θεσ/νίκη ως ίδρυμα θρησκευτικόν και κοινωνικόν υπό τον τίτλον "Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά".

Δια του άρθρου 2 του ως άνω διατάγματος ορίζεται ότι το ως άνω Ν.Π.Δ.Δ. υπάγεται υπό την εποπτεία και έλεγχο του Υπ. Εθνικής Παιδείας και υπό την πνευματική επιστράτη της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης.

II. Το αυτό νομικό καθεστώς ως προς την νομική μορφή της Ιεράς Μονής εξακολούθησε να ισχύει και κατά τον προϊσχύσαντα καταστατικό Χάρτη της Ελλάδος (Ν.Δ. 195/1969) αφού κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 42 παρ. 7 του ως άνω ν.δ. εκδόθηκε η υπ' αριθ. 47/1973 κανονιστική διάταξη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος "περί διοικήσεως, λειτουργίας και διαχειρίσεως του (Πανελληνίου) Ιερού Ιδρύματος "Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά" (ΦΕΚ 58/1973 τ.Α) στο άρθρο 1 της οποίας επαναλαμβάνεται ότι το Ιερόν Ιδρυμα και ο Ιερός Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου αποτελούσιν Ενιαίον Εκκλησιαστικόν Νομικόν Πρόσωπον δημοσίου δικαίου υπό το όνομα Πανελλήνιον Ιερόν Ιδρυμα Παναγίας Σουμελά.

III. Εξ άλλου δια της παρ. 4 του άρθρ. 1 του Ν. 590/1977 "περί Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος" (ΦΕΚ 146/77 τ.Α) ορίζεται ότι "Κατά τας νομικάς αυτών σχέσεις η Εκκλησία της Ελλάδος, αι Μητροπόλεις, αι Ενορίες μετά των ενοριακών αυτών Ναών, αι Μοναί, η Αποστολική Διακονία, ο ΟΔΕΠ, το ΤΑΚΕ, το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος είναι Ν.Π.Δ.Δ. Το Εκκλησιαστικόν Ορφανοτροφείον Βουλιαγμένης, ως και τα λοιπά Εκκλησιαστικά καθιδρύματα της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και των Μητροπόλεων τα λειτουργούντα μέχρι της ισχύος του παρόντος και κερτημένα νομικήν προσωπικότητα, είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού

Δικαίου λειτουργούν δε επί τη βάσει των υφισταμένων μέχρι σήμερα οργανισμών αυτών, οίτινες δύνανται να συμπληρώνονται και να τροποποιούνται εφ'εξής, δια κανονιστικών αποφάσεων, εκδιδομένων υπό του οικείου Αρχιερέως, δι' ὧν θα ρυθμίζονται τα της διοικήσεως, διαχειρίσεως, ελέγχου και εν γένει λειτουργίας αυτών, ως και τα της υπηρεσιακής εν γένει καταστάσεως αυτών.

Θέμα ὄθεν γεννᾶται αν μετὰ την ισχύ του Ν.590/77 ο νομοθέτης θέλησε μεταξύ των καθιδρυμάτων που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 1 του ως άνω Νόμου να συμπεριλάβει και την Ιερά Μονή της Παναγίας της Σουμελά χαρακτηρίζοντας και ταύτην ως ΝΠΙΔ, καίτοι δεν κάνει ρητή περί τούτου μνεία, όπως έκανε για το Εκκλησιαστικό Ὁρφανοτροφείο της Βουλιαγμένης ή σκοπίμως δεν ανεφέρθη και στο ως άνω Ίδρυμα, ως μη καταλαμβανόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 4 του Ν. 590/1977.

IV. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι και μετὰ την ισχύ του Ν.590/77 η Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά παραμένει υπό την αυτή νομική προσωπικότητα ως αυτή καθορίστηκε δια του ιδρυτικού της νόμου. Το Β.Δ. 924/1966 χαρακτηρίζει το Ίδρυμα ως ΝΠΔΔ εξαιρούμενον των διατάξεων της εκάστοτε ισχυούσης περί Ιερών Ναών και εφημερίων νομοθεσίας και ως υπαγόμενον υπό την εποπτεία και έλεγχο του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων και υπό την πνευματική επιστασία της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης (άρθρ.2 Β.Δ. 924/66) περιέχον ειδικάς διατάξεις, κατοχυρεί των γενικών διατάξεων του Ν.590/77 που αναφέρονται αορίστως σε όλα εν γένει εκκλησιαστικά καθιδρύματα χαρακτηρίζοντας αυτά ως Ν.Π.Ι.Δ.

Εξ άλλου το Ίδρυμα Παναγία Σουμελά σύμφωνα με τις ιδρυτικές ως άνω διατάξεις είναι ΝΠΔΔ αυτοδιοικούμενο που έχει την έδρα εις την Θεσσαλονίκη ήτοι εκτός της Μητροπολιτικής περιφέρειας της Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης και τελεί απλώς υπό την πνευματική επιστασία της ως άνω Μητροπόλεως χωρίς να ανήκει εις αυτήν, γεγονός το οποίο απαιτείται οπτιώς από τις ειρημένες διατάξεις του Ν. 590/77.

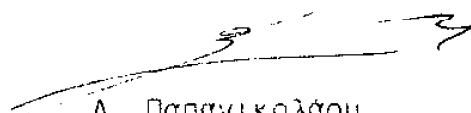
Κατά συνέπεια το ως άνω ΝΠΔΔ της Ιεράς Μονής Παναγίας

Συμμετά μη περιλαμβανόμενο εις την ιδιοκτησία της Μητροπόλεως Βεροίας και Νασούσης δεν εμπίπτει στις ρυθμιστικές διατάξεις του Ν. 590/77 και ως εκ τούτου δεν μετέβαλε τον χαρακτήρα του εις ΝΠΙΔ.

Αθήνα, 21/7/73

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Δ. Παπανικολάου
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισπληστής

Ν. Μανωλάκης
Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.